

OPPIMISYMPÄRISTÖ- AJATTELUSTA OPETUKSEN SUUNNITTELUUN

Aleksis Kiven päivänä 2017
Ja 31.10.2017

EIJA.AALTO@JYU.FI

MITÄ AJATTELET TÄSTÄ?

”Maailma on muuttunut, oppiminen on muuttunut, oppija on muuttunut. Samaan aikaan koulu instituutiona ja luokkahuone ovat pysyneet samanlaisina viimeiset sata vuotta. Oppimisympäristökäsitteen kapeus, luokkahuonesidonnaisuus, opettajajohtaisuus, oppikirjasidonnaisuus ja yksipuoliset työtavat ovat jarruttaneet muutosta muodostaen voimakkaan kontrastin ympäröivän yhteiskunnan kehitykselle. Tarvitaan kokonaisvaltainen muutos koulun toimintakulttuuriin. Opettajuutta, johtamisjärjestelmää, tukijärjestelmää ja oppimisympäristöjä on kehitettävä yhtäaikaaisesti vastaamaan tämän päivän ja tulevaisuuden vaatimuksia. Inspiraatio muutokselle on löydettävissä nuorista ja heidän aidosta innostuksestaan oppia. Muuttamalla toimintakulttuuria avautuu mahdollisuus hyödyntää teknologiaa järkevästi. Irrallisten, joskus hyvinkin kapeasta näkökulmasta katsovien hankkeiden aika on ohi.”¹⁹³

Pasi Mattila ja Jukka Miettunen

OPPIMISYMPÄRISTÖAJATTELU

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan opetuksen suunnittelua ohjaavaa pedagogista kokonaisajattelua, jossa opettaja yhdessä oppilaiden kanssa miettii, **mikä on paras tapa oppia jotakin asiaa ja missä sen oppiminen parhaiten tapahtuisi**. Oppiminen nähdään monitasoisena/-kerroksisena prosessina, joka tapahtuu **eri tilanteissa ja ympäristöissä**. Opetuksen suunnittelu onkin kokonaisvaltaista **opiskeluprosessien ja niiden tukemisen suunnittelua eikä vain opetustun-tien suunnittelua**. Olennaista on miettiä, millaisissa **verkostoissa** ja tilanteissa oppija arkipäivässään toimii, millaisia erilaisia **resursseja** hän voi käyttää oppimi- sessaan ja mikä tekee hänelle oppimisesta **merkityksellistä**. Oppimisympäristöajattelussa luokkahuone ja oppikirja ovat hyödyllisiä resurs-seja, mutta yksinään ne helposti tukevat oppimisen prosesseja vain kapeasti. Oppimisympäristöä rakennettaessa onkin olennaista miettiä esimerkiksi,

- millaisten vuorovaikutustilanteiden avulla asiaa opitaan parhaiten
- mitä osia asiasta kannattaa käsitellä luokkatilanteessa, mitä taas yksilöllisesti esim. verkossa
- millä eri tavoilla oppijoita ohjataan hankkimaan, käsittelemään ja jakamaan tietoa vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Oppimisympäristöajattelu on tavoitteellista oppimisprosessien suunnittelua ja perinteistenkin toimintatapojen sijoittamista osaksi yksilöllisiä tarpeita palvelevaa laajempaa kokonaisuutta.

MILLAISTA OPPIMIS- YMPÄRISTÖAJATTELUA?

- Äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja Helena Saariston ajatuksia oppimateriaaleista ja opettamisesta:
<https://moniviestin.jyu.fi/ohjelmat/hum/kielet/kielikampus/oppimateriaalikeskustelu2012/osa-4>

PARI- PORINAA:

Mitä haluaisit lähteä
tavoitteellisemmin
kehittämään

- omassa
pedagogisessa
ajattelussasi?
- S2-pedagogisessa
osaamisessasi?

TEHTÄVÄ SEURAVALLE KERRALLE

Lue artikkeli ja mieti, miten oppimisympäristöajattelu muuttaa opetuksen suunnittelua. Miten sitä olisi mielekästä soveltaa?

Jalkanen, J., Järvenoja, M. & Litola, K. (2012). Muuttuva maailma, erilaisia oppijoita – millainen oppimisympäristö? T. Murtorinne & M. Mäki-Paavola (Toim.), Tämä toimii!. 67–80. Helsinki: Äidinkielen opettajain liitto. Lue täältä:
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/41519/jalkanenjarvenojalitolafinal.pdf?sequence=1>

NOSTOJA

- ”Koen hyväksi ideaksi, että oppilaat itse olisivat mukana rakentamassa oppimisympäristöjään.”
- ”Vasta pedagoginen toiminta ja siihen liittyvät ratkaisut tekevät oppimisympäristön.”
- Oppimisympäristö tukee ja jäsentää oppimisen prosesseja
 - tukee opettajan ja oppilaisen sekä oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta
 - oppimisprosessi näkyväksi
 - koulun ulkopuolella opitun tunnistaminen ja tunnustaminen
- Erilaiset oppimisen tilat ja välineet tavoitteellisesti hyödynnettyinä
 - käsitys tiedosta, sen omistajuudesta ja tekijyydestä
 - Oppijan asiantuntijuus opetuksen ja oppimisen resurssina
- Miten opittava liittyy oppilaan omaan elämään?

ENNAKKOLUETTAVAA 14.11.- KOKOONTUMISEEN

TEEMANA LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON OPETUS

- LUKIMO -AIKUISTEN MAAHANMUUTTAJIEN LUKUJA KIRJOITUSTAIDON KOULUTUKSEN TEEMARUNGOT PÄÄKAUPUNKISEUDULLE
<https://s2opettajat-fi-bin.directo.fi/@Bin/3271efe74c524c1ba6176f540efecd31/1509449165/application/pdf/735397/LUKIMON%20OPAS.pdf>
- Kukka-Maaria Noorzadeh (2014). Luku- ja kirjoitustaidottomien aikuisten maahanmuuttajien suomen kielen opetuksen painotuksia uuden opetussuunnitelman perusteiden, oppimateriaalien ja koulutuspolkujen valossa
<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/95154/GRADU-1396607061.pdf?sequence=1>